

Кому:

Віце-прем'єр-міністру України – Міністру
регіонального розвитку, будівництва та
житлово-комунального господарства України
пану Зубку Г.Г.

Копія:

Прем'єр-міністру України
пану Гройсману В.Б.

Першому віце-прем'єр-міністру України –
Міністру економічного розвитку і торгівлі
України
пану Кубіву С.І.

Віце-прем'єр-міністру з питань європейської
та євроатлантичної інтеграції України
пані Климпуш-Цинцадзе І.О.

Міністру екології та природних ресурсів
України
пану Семераку О.М.

*Щодо проекту розпорядження Кабінету
Міністрів України «Про схвалення
Національної стратегії управління відходами
в Україні до 2030 року» та ряду ініціатив щодо
поводження з побутовими відходами (проекти
Законів №4835-д, №4836, №4837, №6602)*

Шановний Геннадію Григоровичу!

Європейська Бізнес Асоціація (надалі – Асоціація) висловлює Вам свою високу повагу та звертається до Вас щодо проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року»¹ (надалі – КМУ та Проект Стратегії відповідно), який було розміщено для громадського обговорення на офіційному сайті Міністерства екології та природних ресурсів України (надалі – Мінприроди) 13 липня 2017 року, та ряду зареєстрованих у Верховній Раді України (надалі – ВРУ) законодавчих ініціатив щодо поведження з відходами, зокрема:

¹ <https://menr.gov.ua/news/31572.html>.

i. Проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання використання побутових відходів як альтернативного джерела енергії» №4835-д від 31 липня 2017 року (надалі – проект Закону №4835-д);

ii. Проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо оподаткування розміщення побутових відходів)» №4836 від 16 червня 2017 року (надалі – проект Закону №4836);

iii. Проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо використання деяких видів екологічного податку)» №4837 від 16 червня 2017 року (надалі – проект Закону №4837);

iv. Проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про відходи» (щодо імплементації вимог директив ЄС у сфері поводження з відходами)» №6602 від 21 червня 2017 року (надалі – проект Закону №6602).

I. Щодо Проекту Стратегії.

Компанії-члени Асоціації позитивно оцінюють та підтримують зусилля КМУ у формуванні законодавчої та нормативно-правової бази у сфері поводження з відходами відповідно до європейських стандартів та сподіваються, що розширена відповідальність виробника (надалі – РВВ), яка базується на роздільному зборі твердих побутових відходів (надалі – ТПВ) і надалі буде визначена у Стратегії як головний метод поводження з побутовими відходами в Україні.

Експерти Асоціації брали безпосередню участь в роботі експертних підгруп, створених Мінприроди, та надавали свої пропозиції до Проекту Стратегії.

Враховуючи домовленості, досягнуті у ході зустрічі з компаніями-членами Асоціації, яка відбулась 19 вересня ц.р., надсилаємо Вам коментарі та пропозиції Асоціації до Проекту Стратегії в частині ТПВ (додаються).

II. Щодо законодавчих ініціатив, що стосуються поводження з відходами (проекти Законів №4835-д, №4836, №4837 та №6602).

1) Відповідно до запропонованих положень проекту Закону №4835-д побутові відходи, в тому числі ТПВ, віднесені до альтернативних джерел енергії, а суб'єктам господарювання, які виробляють електричну енергію з використанням побутових відходів, встановлюється «зелений тариф». За даними компаній-членів Асоціації, отримання енергії з ТПВ не розглядається в багатьох країнах Європейського Союзу (надалі – ЄС) як напрямок, який потребує стимулювання (заохочення) державою, а навпаки підтримується вироблення енергії з відновлюваних джерел енергії, до яких не відносяться побутові відходи.

2) Також, проектами Законів №4835-д та №6602 пропонується сплата екологічного податку, як альтернативний варіант самостійному забезпеченню виробником повторного використання і матеріальної утилізації відходів. На думку експертів Асоціації, це не узгоджується із загальним принципом РВВ, згідно з яким саме виробники несуть відповідальність за утилізацію чи переробку як безпосередньо продукту, так і відходів. Водночас, при запровадженні сплати екологічного податку зобов'язання виробника будуть виконані з моменту його сплати, а не утилізації чи переробки відходів.

У свою чергу, проектами Законів №4836 та №4837 пропонується запровадити екологічний податок за виробництво й імпорт упаковки та товарів в упаковці, що, як зазначають компанії-члени Асоціації, створить додаткове навантаження на суб'єктів господарювання та не відповідає принципу податкового законодавства щодо рівності платників податків, оскільки заходи з утилізації усіх побутових відходів, фактично, будуть здійснюватися за рахунок виробників товарів в упаковці.

Таким чином, на переконання бізнес-спільноти, запровадження екологічного податку та стимулювання використання побутових відходів у якості альтернативного джерела енергії не узгоджується з Проектом Стратегії, відповідно до якого саме запровадження принципу РВВ є основним напрямком та ефективним механізмом вирішення проблеми поводження з ТПВ. Більш

того, такі ініціативи не відповідають заявленим у Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»² напрямам реалізації податкової реформи, зокрема в частині «зменшення кількості податків, їх розміру та спрощення порядку розрахунку і сплати».

3) Окрім того, на думку експертів Асоціації, проект Закону №4835-д та проект Закону №6602 потенційно містять корупційні ризики. Так, зміни, передбачені проектом Закону №6602, фактично, можуть сприяти виникненню корупційної складової в системі поводження з відходами, оскільки запропонована нова редакція статей 26, 31, 47 Закону України «Про відходи» зобов'язує суб'єктів господарювання укладати договори із виконавцем послуг з поводження з побутовими відходами, який визначається в порядку, встановленому органом місцевого самоврядування, і не містить уточнення щодо конкурсної основи такого порядку та інших критеріїв прозорості. У зв'язку з чим, як повідомляють експерти Асоціації, на практиці така ситуація може призвести до безальтернативного визначення органом місцевого самоврядування на певній території виконавця зазначених послуг. Більш того, проектом Закону №6602 не обмежуються дії виконавця зі встановлення тарифів на запропоновані послуги. Аналогічні за суттю положення щодо порядку визначення виконавців послуг з поводження з побутовими відходами передбачені і проектом Закону №4835-д.

4) Принагідно зазначаємо, що наразі у ВРУ зареєстрований проект Закону «Про упаковку та відходи упаковки» №4028 від 5 лютого 2016 року (надалі – проект Закону №4028), який підтримується бізнес-спільнотою і передбачає законодавче врегулювання питання поводження з відходами упаковками (*копія листа Асоціації №363/2017/20 від 11 квітня 2017 року додається*). Проект Закону №4028 було розроблено на виконання зобов'язань, передбачених Додатком ХХХ Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами з іншої сторони, та він передбачає збір і переробку відходів упаковки через роздільне збирання за кошти організацій з розширеної відповідальності, що утворюються виробниками та імпортерами товарів в тарі та упаковці.

Враховуючи зазначене вище, звертаємося до Вас з проханням, в межах Вашої компетенції, (і) сприяти відхиленню проектів Законів №4835-д, №4836, №4837 і №6602, (ii) підтримати проект Закону №4028 та (iii) підтримати пропозиції Асоціації до Проекту Стратегії в частині ТПВ.

Контактною особою зі сторони Асоціації є Оксана Жаркова, Координатор комітетів Асоціації, e-mail: oksana.zharkova@eba.com.ua; тел.: (044) 496 06 01, (067) 218 27 24.

Дякуємо за увагу до нашого звернення та сподіваємось на врахування позиції бізнесу!

З повагою,

Ганна Дерев'янка
Виконавчий директор

Додатки:

- 1) Пропозиції Асоціації до Проекту Стратегії – на 3 арк.;
- 2) Копія листа Асоціації №363/2017/20 від 11 квітня 2017 року – на 1 арк.

² Схвалена Указом Президента України №5/2015 від 12 січня 2015 року.

Додаток до листа Європейської Бізнес Асоціації № 368/2017/20 від 04 жовтня 2017 року
Пропозиції Європейської Бізнес Асоціації (надалі – Асоціація) до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року» (надалі – Проект Стратегії), що стосуються твердих побутових відходів

Редакція Проекту Стратегії	Редакція, запропонована Асоціацією	Коментарі та обґрунтування Асоціації
Побутові відходи <...> Відсутність системи перероблення побутових відходів призводить до втрати Україною щороку мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, що містяться у відходах, які потенційно можуть бути залучені у господарський обіг. Розвиток перероблення відходів є невід'ємною частиною підвищення ефективності використання природних ресурсів і переходу до сталої економіки.	Побутові відходи <...> Відсутність системи перероблення (в тому числі через відсутність системи роздільного збирання) побутових відходів призводить до втрати Україною щороку мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, що містяться у відходах, які потенційно можуть бути залучені у господарський обіг. Розвиток роздільного збирання та перероблення відходів є невід'ємною частиною підвищення ефективності використання природних ресурсів і переходу до сталої економіки. Основними причинами такої ситуації у сфері поводження з побутовими відходами є відсутність та/або недостатній розвиток: <...> роздільного збирання та перероблення побутових відходів;	Як зазначають експерти Асоціації, втрати ресурсоцінних компонентів побутових відходів утворюються, в тому числі, через відсутність системи їх роздільного збирання як необхідної передумови для подальшого перероблення. У зв'язку з цим, пропонуємо додатково акцентувати увагу на зазначеному аспекті в Проекті Стратегії.
До спеціальних заходів Стратегії належать: У сфері побутових відходів 1. Прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на: <...>	IV. Заходи та строки реалізації Стратегії. До спеціальних заходів Стратегії належать: У сфері побутових відходів 1. Прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на: <...>	В пункті 1.3. Розділу IV Проекту Стратегії пропонуємо додатково уточнити, що для реалізації Проекту Стратегії важливим є також прийняття нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію економічних інструментів стимулювання

1.3. реалізацію економічних інструментів, зокрема: <...> інструментів стимулювання перероблення побутових відходів; <...> 3.2. Запровадження роздільного збирання та поводження з окремими небезпечними компонентами побутових відходів як ланки в схемах розширеної відповідальності виробника. Запровадження виконання зобов'язань виробниками та імпортерами щодо збирання та перероблення компонентів побутових відходів самостійно, та/або через організацію розширеної відповідальності виробника, та/або шляхом сплати екологічного податку. <...>	1.3. реалізацію економічних інструментів, зокрема: <...> інструментів стимулювання роздільного збирання та перероблення побутових відходів; <...> 3.2. Запровадження роздільного збирання та поводження з окремими небезпечними компонентами побутових відходів як ланки в схемах розширеної відповідальності виробника. Запровадження виконання зобов'язань виробниками та імпортерами щодо збирання та перероблення компонентів побутових відходів самостійно, та/або через організацію розширеної відповідальності виробника. <...>	роздільного збирання побутових відходів поряд із інструментами стимулювання перероблення таких відходів.
4.1. Реалізація системи «застава-повернення» для відходів упаковки з-під напоїв, зокрема скляних пляшок, за умов поєднаного запровадження принципу розширеної відповідальності виробника для відходів упаковки.	4.1 Сприпиння впровадженню добровільних депозитних систем та систем зворотного повернення для відходів упаковки з-під напоїв, зокрема скляних пляшок.	На думку компаній-членів Асоціації, можливість сплати екологічного податку, замість самостійного забезпечення повторного використання і матеріальної утилізації відходів, не узгоджується із загальним принципом розширеної відповідальності виробника, згідно з яким саме виробники (імпортери) мають нести відповідальність за утилізацію чи переробку як безпосередньо продукту, так і відходів.
		Як повідомляють компанії-члени Асоціації, впровадження системи «застава-повернення» в обов'язковому порядку, на практиці, може призвести до збільшення вартості продукції, з огляду на те, що витрати на функціонування системи, а також розмір депозиту будуть включені у ціну товару в упаковці. У зв'язку з цим, експерти Асоціації пропонують розглянути можливість запровадження добровільних депозитних систем на рівні з вже існуючими в Україні системами зворотного повернення відходів упаковки (т.з. приймальні пункти),

Додаток до листа Європейської Бізнес Асоціації № 368/2017/20 від 04 жовтня 2017 року

		які, на думку компаній-членів Асоціації, є більш економічними та ефективними системами.
У сфері специфічних видів відходів Відходи упаковки 1. Розроблення законопроекту «Про упаковку та відходи упаковки» відповідно до Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки», і найкращих європейських практик.		На переконання компаній-членів Асоціації, для виконання цільових показників, встановлених Проектом Стратегії щодо перероблення та утилізації відходів упаковки, відповідний законопроект має бути розроблений та прийнятий у максимально короткі строки.

Вих. № 36 3/2017/20
від 11 квітня 2017 року

Кому:

Першому заступнику голови Комітету
Верховної Ради України з питань
екологічної політики,
природокористування та ліквідації
наслідків Чорнобильської катастрофи
пану Диріву А.Б.

Копія:

Міністру екології та природних ресурсів
України
пану Семераку О.М.

Адресати згідно зі списком, що додається

*Щодо проекту Закону «Про упаковку та відходи
упаковки» №4028 від 5 лютого 2016 року*

Шановний Анатолію Борисовичу!

Європейська Бізнес Асоціація (надалі – Асоціація) засвідчує Вам свою високу повагу та звертається до Вас щодо проекту Закону «Про упаковку та відходи упаковки» №4028 від 5 лютого 2016 року (надалі – Проект №4028), який було розроблено на виконання зобов'язань, передбачених Додатком ХХХ Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Представники Асоціації підтримують Проект №4028 як такий, що запроваджує принцип розширеної відповідальності виробника та сприятиме залученню додаткових джерел фінансування для організації роздільного збирання відходів як вторинної сировини та контролю за ефективним і цільовим використанням фінансових ресурсів.

Разом з тим, на думку представників компаній-членів Асоціації, потребує уточнення редакція частини 2 статті 2 Проекту №4028, якою передбачається, що дія Проекту №4028 «не поширюється на правовідносини щодо <...> відходів упаковки та контейнерів, які мають небезпечні властивості». Як зазначають експерти Асоціації, законодавством чітко не визначені поняття «небезпечні властивості» або «речовини, які мають небезпечні властивості». Проект №4028 також не надає визначення цьому поняттю; у зв'язку з чим, запропонована редакція даної норми на практиці може занадто широко трактуватися та мати своїм наслідком неоднозначне застосування. Таким чином, пропонуємо викласти положення частини 2 статті 2 Проекту №4028 у такій редакції: *«Дія цього Закону не поширюється на правовідносини щодо <...> відходів упаковки та контейнерів, які віднесені законодавством до небезпечних відходів».*

Підсумовуючи, звертаємось до Вас з проханням підтримати Проект №4028 з врахуванням запропонованого уточнення.

Контактною особою зі сторони Асоціації є Оксана Жаркова, Координатор Комітетів Асоціації, e-mail: oksana.zharkova@eba.com.ua; тел.: (044) 496 06 01.

Щиро дякуємо за увагу до нашого звернення та сподіваємося на врахування позиції бізнес-спільноти!

З повагою,

Ганна Дерев'яно
Виконавчий директор

Список адресатів:

Народному депутату України
пану Ленському О.О.

Народному депутату України
пану Недаві О.А.

Народному депутату України
пану Єднаку О.В.

Народному депутату України
пану Балицькому Є.В.

Народному депутату України
пану Дзюблику П.В.

Народному депутату України
пану Москаленко Я.М.

Народному депутату України
пану Рибакі І.П.

Народному депутату України
пану Сажко С.М.

Народному депутату України
пану Тригубенку С.М.

Народному депутату України
пану Валентирову С.В.

Народному депутату України
пану Колеснікову Д.В.

Народному депутату України
пану Чепинозі В.М.